

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы
Сармаш-Баш авыл жирлеге Советы**

КАРАРЫ

№ 132

31.01.2025 ел.

**Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставында
Зэй муниципаль районы
Татарстан Республикасы
Үзгәрешләр кертү турында**

«Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларының (закон актлары нигезлэмэләренен) үз көчләрән югалтуын тану турында» 2024 елның 8 августындагы 232-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 14 һәм 16 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында» 2024 елның 22 июлендәге 213-ФЗ номерлы, «Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2024 елның 12 октябрәндәге 81-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясы белән «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 7 статьясы; Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставына таянып; Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлегенен гамәлдәге Уставы нигезлэмэләрен гамәлдәге законнарға туры китерү максатларында; Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТЕ:

1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставына кушымта нигезендә үзгәрешләр кертүгә.
2. Россия Федерациясе Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә дәүләт теркәве өчен Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставына кертелгән үзгәрешләрне жиберергә.
3. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставына кертелгән үзгәрешләрне дәүләт теркәвенә алганнан соң билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга.
4. Әлеге карар билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве һәм бастырып чыгарылганнан соң үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Совет рәисе,
авыл жирлеге башлыгы

Р.М.Фәхетдинов

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы
Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставында Үзгәрешләр**

Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставына түбәндәге эчтәлекле үзгәреш кертәргә:

1. 1 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Муниципаль берәмлекнең рәсми исеме - «Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге», кыскартылган исеме «Сармаш-Баш авыл жирлеге» (алга таба текст буенча - авыл жирлеге);»;

а) 12 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«12) балалар һәм яшьләр белән эшләр чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү һәм яклау чараларын эшләр һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программалар эшләр һәм гамәлгә ашыру, жирлектә яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруны оештыру һәм гамәлгә ашыру;»

б) түбәндәге эчтәлекле 20 пункт өстәргә:

«20) «Шәхси ярдәмче хужалык турында» 2003 елның 7 июлендәге 112-ФЗ номерлы Федераль закон, хужалык кенәгаләрендә гражданнар алып бара торган шәхси ярдәмче хужалыкларны исәпкә алуны гамәлгә ашыру.»;

3. 11 статьяның 7 өлешендә икенче абзацында «жирлекнең сайлау комиссиясе» сүзләрен «тиешле референдум комиссиясе» сүзләренә, «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә башкарма органы» сүзләрен «Татарстан Республикасы башкарма органы» сүзләренә алмаштырырга;

4. 12 статьяның 3 өлешендә дүртенче жөмләнә түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Федераль законда билгеләнгән очракларда муниципаль сайлаулар тиешле сайлау комиссиясе яисә суд тарафыннан билгеләнә.»;

5. 13 статьяда:

а) 5 өлештә «жирлекнең сайлау комиссиясе» сүзләрен «Жирле референдумны эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга;

б) 8 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«8. Инициатив төркем үтенечнамәсен караганда, жирле референдумны эзерләүне һәм уздыруны, чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләүне оештыручы сайлау комиссиясе тарафыннан тиешле депутат аны чакыртып алу өчен нигез буларак күрсәтелә торган хәлләр турында аңлатмалар бирергә, кирәкле документларны тапшырырга хокукы. Күрсәтелгән депутат, жирле референдумны эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе, жирлек Советы утырышларын уздыру көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча, алдан ук аларны уздыру вакыты һәм урыны турында язмача хәбәр ителергә тиеш.»;

в) 12 өлештә «жирлек сайлау комиссиясе» сүзләрен «Жирле референдумны эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга;

6. 18.1 статьяда:

а) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Авыл торак пунктының Иске ста-тъясы составына элеге авыл торак пункты керэ торган жирлек советы тарафыннан авыл торак пунктының гражданныр жыенын тэкъдим итү буенча билгеләнэ. Авыл торак пунктының Староста элеге авыл торак пункты территориясендэ яшэүче һәм актив сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданныр йэ тэкъдим ителгән көнгэ 18 яшкэ житкән һәм шушы авыл торак пункты территориясендэ урнашкан торак урыны булган Россия Федерациясе гражданныр арасыннан билгеләнэ.»;

б) 3 өлешне түбэндэге редакциядэ бэян итэргэ:

«3. Авыл торак пунктының Староста дэүлэт вазыйфасын, дэүлэт гражданныр хезмэте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны билэүче зат булмый, моңа үз вэкалэتلэрен даими нигездэ гамэлгэ ашыручы жирлек Советы депутаты яисэ мун-ципаль вазыйфасы муниципаль вазыйфа керми.

г) 5 өлешнең икенче абзацында «1 - 7 пунктларында» сүзлэрен «1 - 7 һәм 9.2 пунктларында» сүзлэренэ алмаштырырга;

7. 22 статьяның 3 өлешендэ:

а) 2,3,4,5.1 пунктларын үз көчлэрен югалткан дип танырга;

б) 5 пунктны түбэндэге редакциядэ бэян итэргэ:

«5) жирлек составына керэ торган торак пунктта шушы торак пункт территориясендэ гражданнырның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мэсэлэсе буенча.»;

8. 29 статьяда:

а) 7 өлештэ «Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы дэүлэт хакимиятенэң югары башкарма органы житэкчесе) (Россия Федерациясе субъекты дэүлэт хакимиятенэң югары башкарма органы житэкчесе)» сүзлэрен «Татарстан Республикасы башлыгы (Раиса) сүзлэренэ алмаштырырга;

б) 8 өлештэ «Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы дэүлэт хакимиятенэң югары башкарма органы житэкчесе)» сүзлэрен «Татарстан Республикасы башлыгы (Рэис) сүзлэренэ алмаштырырга;

в) 9 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

г) түбэндэге эчтэлекле 9.1 өлеш өстэргэ:

«9.1. Депутат, жирле үзидарэнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарэнең сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфаны билэүче башка зат «Коррупциягэ каршы көрэш турында» 2008 елның 25 декабрэндэ 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3 - 6 өлешлэрендэ каралган тэртиптэ мондый чиклэүлэрне, тьюларны һәм талэплэрне үтэмэгән, шулай ук мондый бурычларны үтэмэгән очракта, элеге Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгелэнгән бурычларны үтэмэгән өчен жаваплылыктан азат ителэ.»;

9. 32 статьяда:

а) 14 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

б) түбэндэге эчтэлекле 31 пункт өстэргэ:

«31) муниципаль хокукый актларны халыкка житкерү, муниципаль берэмлек халкына рэсми мэгълүмат житкерү өчен массакүләм мэгълүмат чарасы һәм (яисэ) челтэр басмасы учреждениесе.»;

10. 37 статьяның 3 өлешендэ «комиссиянең «комиссияне оештыручы муниципаль сайлауларны һәм уздыруны» сүзлэрен «сайлау комиссиясе жирлеке» сүзлэренэ алмаштырырга;

11. 39 статьяда:

а) 1 өлешкэ түбэндэге эчтэлекле 10.1 пункт өстэргэ:

«10.1) аларга чит ил агенты статусы алу.»;

б) түбэндэге эчтэлекле 2.1 өлеш өстэргэ:

«2.1. Депутат житди сэбэплэрсез жирлек Советының барлык утырышларында алты ай

рәттән булмаган очракта, жирлек Советы депутаты вәкаләтләре жирлек Советы карары белән вакытыннан алда туктатыла.»;

в) 3 өлештә «1 өлешнең 1-7, 10 һәм 11 пунктларында» сүзләрен «1 өлешенең 1-7, 10, 10.1 һәм 11 пунктларында» сүзләренә алмаштырырга;

г) 7 өлештә «Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе)» сүзләрен «Татарстан Республикасы башлыгы (Рәис) сүзләренә алмаштырырга;

12. 40 статьяга түбәндәге эчтәлекле 5 өлеш өстәргә:

«5. Жирлек башлыгы бер үк вакытта жирлек советын һәм жирлек башкарма комитетын житәкли.»;

13. 41 статьяның 1 өлешендәге икенче абзацында «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы башлыклары (Рәис)» сүзләренә алмаштырырга;

14. 42 статьяда:

12.1) түбәндәге эчтәлекле 5.1 өлеш өстәргә:

«5.1. Жирлек башлыгы «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3 - 6 өлешләрендә каралган тәртиптә чикләүләренә һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләренә үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында әлегә Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән бурычларны үтәмәгән, мондый чикләүләренә, тыюларны һәм таләпләренә үтәмәгән, шулай ук мондый бурычларны үтәмәгән өчен әлегә Федераль законның 13 статьясындагы 3 - 6 өлешләрендә каралган тәртиптә аңа бәйле булмаган хәлләр нәтижәсе дип таныла.»;

12.2) 7 өлешнең 2 пункттында:

а) «а» пунктчасында «муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратына,» сүзләрен төшереп калдырырга;

б) «б» пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан, башка иҗтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы башлыгына (Рәис) алдан хәбәр итеп, түләүсез нигездә катнашу;»;

15. 44 статьяның 4.1 өлешендә «Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе)» сүзләрен «Татарстан Республикасы башлыклары (Рәис)» сүзләренә алмаштырырга;

16. 47 статьяда:

а) 5 пунктның 6 абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«- балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыра һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнаша, яшьләр хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү һәм яклау чараларын эшли һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программалар эшли һәм гамәлгә ашыра, жирлектә яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру мониторингын оештыра һәм гамәлгә ашыра;»;

б) 9 пунктта түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«- гражданнар «Шәхси ярдәмче хужалык турында» 2003 елның 7 июлендәге 112-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә хужалык алып баручы шәхси ярдәмче хужалыкларны поххужалык кенәгәләрендә исәпкә ала.»;

17. 61 статьяда:

а) 1 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1) федераль законнарда билгелэнгән очраклардан тыш, яклар конфликтын булдырмау һәм (яисә) жайга салу чараларын затның күрмәве;»;

2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигь булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре хақында белешмәләрне тапшырмау, федераль законнарда билгелэнгән очраклардан тыш, алдан ук тулы булмаган белешмәләр тапшыру йә, әгәр федераль законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, белә торып дәрәс булмаган белешмәләр тапшыру;»;

б) 2 өлешкә «, федераль законнарда билгелэнгән очраклардан тыш,» сүзләрен өстәргә;

18. 69 статья түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«69 статья Муниципаль хокукый актларны халыкка житкерү һәм аларның үз көчләренә керү тәртибе

1. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагыла торган муниципаль норматив хокукый актлар, гамәлгә куючы булып тора торган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

2. Муниципаль норматив хокукый акты, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүне рәсми игълан итү булып түбәндәгеләр тора:

1) Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>) тулы текстны рәсми бастырып чыгару; массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык № ФС77-60244 бирелгән 17.12.2013 Элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт (Роскомнадзор) яисә «Яңа Зәй» газетасында, ПИ № ФС7-4764 массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык 30.11.2007 Массакуләм коммуникацияләр һәм мәдәни мирасны саклау өлкәсендәге законнарның үтәлешенә күзәтчелек буенча федераль хезмәт тарафыннан бирелгән;

2) Зәй муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <https://zainsk.tatarstan.ru> урнаштыру.

3) түбәндәге адреслар буенча урнашкан мәгълүмат стендларында урнаштыру:

Татарстан Республикасы, Зәй районы, Сармаш-Баш авылы, Октябрь ур., 60 й

Татарстан Республикасы, Зәй районы, Федодовка авылы, Күпер ур., 14 й.

Татарстан Республикасы, Зәй районы, Кәдек авылы, Елга ур., 4 й

3. Гражданның Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталына үтеп керүен тәмин итү өчен түбәндәге адреслар буенча урнашкан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренә тоташу пунктлары гамәлдә: Татарстан Республикасы, Зәй районы, Сармаш-Баш авылы, Үзәк ур., 114 йорт (Поселение башкарма комитеты).

4. Жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган муниципаль норматив хокукый актлар, килешүләр аларны имзалаган көннән алып жиде көн эчендә, таратуы федераль закон белән чиклэнгән белешмәләр булган муниципаль хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, халыкка игълан ителә.

5. Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

6. Әлеге статьяның 1 пункттында күрсәтелмәгән муниципаль хокукый актлар имза салынган көннән үз көченә керә, әгәр акт үзе тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса.

7. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә тиешле сайтларның доменнарын һәм муниципаль хокукый актларны, шул исәптән жирле үзидарә органнары

арасында төзелгән килешүләрне халыкка чыгару (рәсми бастырып чыгару) гамәлгә ашырыла торган массакүләм мәгълүмат чаралары буларак аларны теркәү турында белешмәләрне күрсәтеп, вакытлы матбугат басмалары, челтәр басмалары исемлегә жирлек башлыгының хокукый актын бастырып чыгару юлы белән бөтен игътибарга житкерелә.»;

18. 72 статьяга түбәндәге эчтәлекле 3 өлеш өстәргә:

«3. Жирле үзидарә органнары муниципаль милектәге электр челтәре оешмасы яисә Татарстан Республикасы чикләрендә эшләүче территориаль челтәр оешмасы системасындагы электр челтәре хужалыгы объектларын, Россия Федерациясенә электр энергетикасы турындагы законнарында билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда түләүсез биләүгә һәм алардан файдалануга тапшыруны гамәлгә ашыра.».